

9 ספטמבר, 2024

ו' אלול, תשפ"ד

טיוטת הוראה לחברות תשלומים ובעלי רישיון או אישור ייזום בסיסי **בנושא דיווחים לרשות ניירות ערך – פרסום להערות הציבור**

הוראה לפי סעיפים 25(ב), 27(א)(1), ו-43(ב) לחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, התשפ"ג-2023

נוסח להערות ציבור

הערות ותגובות תתקבלנה עד ליום ה-9 באוקטובר, 2024

אנשי קשר: עו"ד נעם רוה ועו"ד אור שטרנברג

טל': 02-6556434, פקס: 02-6513646

דוא"ל: seclaw@isa.gov.il noamra@isa.gov.il ors@isa.gov.il

נבקש להפנות את תשומת ליבכם לנוהל שפרסמה הרשות בעניין ייזום אסדרה, ראו: [כאן](#). בהתאם לנוהל זה ההערות המרכזיות מאת הציבור יובאו במסמך המרכז את נוסח האסדרה שגובש, תוך ציון שמות המגיבים מקרב הציבור. ראו גם סעיף 7 לאותו הנוהל, בדבר בקשות מיוחדות להימנע מפרסום שמי כאמור.

רקע כללי

חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, התשפ"ג-2023 (להלן: "חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום" או "החוק") מסמיך את רשות ניירות ערך (להלן: "הרשות") לפקח על חברות אשר עוסקות בשירותי תשלום חוץ בנקאיים. בתוך כך, מסמיך החוק את הרשות להעניק רישיונות ולקבוע הוראות הנוגעות לדרכי פעילותם של בעלי הרישיון. בהמשך להוראות אשר הוצאו עד כה מכוחו, מוצגת כעת הצעה לקביעת הוראה לחברות תשלומים ובעלי רישיון או אישור ייזום בסיסי (להלן: "בעלי רישיון") בנושא דיווחים לרשות ניירות ערך (להלן: "הוראת הדיווחים").

רקע נורמטיבי

עקרונות האסדרה אשר נקבעו בחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום שאובים בעיקרם משתי הדירקטיבות האירופאיות המסדירות את שירותי התשלום באירופה – ה- Payment Services Directive (PSD2) וה- Electronic Money Directive (EMD).² זאת, בדומה לעקרונותיו של חוק שירות מידע פיננסי, התשפ"ב-2021, אשר קדם לו. שני אלו יחד מהווים נדבך מרכזי ברפורמה בשוק הבנקאות בישראל, תוצר ועדת שטרם.

תכליתו של חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום היא עידוד התחרות בשוק שירותי התשלום בישראל. לצורך כך, מאפשר החוק פריקות של סל מוצרי התשלום אשר סופקו באופן מסורתי ובלעדי בידי הגופים הבנקאיים. הסרת חסם זה נועדה לאפשר כניסה של שחקנים חדשים – חוץ בנקאיים – לשוק שירותי התשלום בישראל ולהוביל בכך להתייעלות אשר תטיב עם השוק בכללותו. במקביל, קובע החוק פיקוח על שחקנים חדשים אלו, זאת לצורך שמירה על עניינם של הלקוחות, הבטחת יציבותם של הגופים החוץ בנקאיים והגברת האמון בהם.

שירותי התשלום המוסדרים בחוק ומחייבים ברישיון מאת הרשות הם: הנפקה של אמצעי תשלום; סליקה של פעולת תשלום; וניהול חשבון תשלום – שלושתם שירותי תשלום קלאסיים. לצד זאת, מאפשר החוק מתן שני סוגי שירותים חדשים ומתקדמים – ייזום בסיסי וייזום מתקדם (וביחד: "שירותי ייזום"). שירותי ייזום הם שירותים טכנולוגיים בעיקרם, המאפשרים יישום קל ונוח להעברות בנקאיות. אלו מאפשרים חלופה תחרותית לשימוש בכרטיסי אשראי בעת ביצוע רכישות ותשלומים באופן אלקטרוני.

במסגרת החוק נקבעו הדרישות המקדימות לקבלת הרישיון כמו גם החובות השוטפות אשר יחולו על בעלי הרישיון. כך למשל, קובע החוק כתנאי מקדים כי על מבקש הרישיון לעמוד בדרישות הון מסוימות ובסטנדרט התנהלות מחמיר הן ביחס לדרישות בתחומי טכנולוגיה ואבטחת המידע והן ביחס לאופן שמירת כספי הלקוחות שבאמתחתו. עוד נקבעו בחוק – בדומה לכל החוקים שבסמכות הרשות – סמכויות פיקוח, קביעת הוראות, ביקורת ואכיפה על בעלי רישיון. כך למשל, מסמך סעיף 43(ב) לחוק את הרשות לקבוע הוראות פיקוח הנוגעות לדרכי התנהלותם של בעלי רישיון מאת הרשות, של נושאי משרה בכירה בהם ושל מי שהם מעסיקים, והכול כדי להבטיח את התנהלותם התקינה של המפוקחים ואת השמירה על ענייני הלקוחות.

בהתאם לסמכויות אלו קבעה הרשות שורה של הוראות הנוגעות להסדרת פעילותם של בעלי רישיון במגוון היבטים: הוראה בעניין הון עצמי ביטוח או בטוחה אחרת; הוראה בעניין שמירה והגנה על כספי לקוחות; הוראה בעניין אמצעים טכנולוגיים ואבטחת מידע; הוראה בעניין מיקור חוץ; הוראה בעניין ציות וניהול סיכונים; וכן, הוראה בעניין שירותים נלווים. בנוסף, סעיף 25(ב) לחוק קובע סמכות חובה לרשות לקבוע בהוראות מאסדר את חובות הדיווח של בעלי הרישיון או האישור המפוקחים על ידה. הוראות כאמור יכול שיקבעו דרישות שונות לפי סוג הרישיון או האישור, סוג הגוף המפוקח, סוג שירות התשלום המסופקים או היקף פעילותו ומאפייניו.

¹ [Directive \(EU\) 2015/2366 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2015 on payment services in the internal market](#)

² [Directive 2009/110/EC of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 on the taking up, pursuit and prudential supervision of the business of electronic money institutions](#)

לאור האמור, מוצע להסדיר בטיטת ההוראה את חובות הדיווחים העתיים והמידיים לרשות אשר יחולו על בעלי רישיון. חובות דיווח אלו משלימות את החובות הרגולטוריות שחלות על בעלי הרישיון מכוח הוראות הרשות החלות על נותני שירותי תשלום וייזום בסיסי, והן נסמכות במידה רבה גם על חובות הדיווח הקבועות תחת האסדרה האירופאית של ה-European Banking Authority (להלן: "EBA") וה-Financial Conduct Authority (להלן: "FCA"). והכל, לצורך הבטחת יכולתה של הרשות לפקח על פעילותם של בעלי הרישיון, להבטיח את עניינם של לקוחותיהם, ובכלל זה לשמור על יציבות ואמינות שוק שירותי התשלום בישראל.

יצויין כי אי הגשת דוחות, הודעות ונתונים החייבים בדיווח לפי טיטת ההוראה מהווה הפרה של החוק שלצידה עיצום כספי בהתאם לפרט 4 בחלק ב' לתוספת השלישית בחוק.

נספח א' להוראה (טבלת מועדי הגשת דיווחים תקופתיים לחברות תשלומים ובעלי רישיון או אישור ייזום בסיסי) נועד להקל על בעלי הרישיון ולסייע להם בהבנת מועדי הדיווח השונים ותוכנם.

הליך הערכת השפעות האסדרה (RIA):

דוח הערכת השפעות הרגולציה (RIA) שלהלן מתפרסם בהתאם להוראות חוק עקרונות האסדרה, התשפ"ב–2021 (להלן: "חוק עקרונות האסדרה") ולהנחיות שגיבשה הרשות מכוחו. הוא מפרט בהרחבה את הליך גיבוש טיטת ההוראה האמורה, ובכלל זה את מכלול השיקולים והאינטרסים הציבוריים הקשורים להסדר המוצע בה.

א. מידת הפירוט של הדוח (היקף ה-RIA):

בדומה להוראות קודמות שפרסמה הרשות, המסדירות את פעילותם של בעלי רישיון, גם טיטת הוראות הדיווחים נסמכת באופן משמעותי על הוראות האסדרה האירופאית שמקורן ב-PSD2 וב-EMD. כך מציעה טיטה זו לקבוע מנגנוני דיווח זהים במהותם לאלו החלים באנגליה, ובכלל זה לקבוע –

- (1) דיווח שנתי בעניין פעילות; הלימות הון; שמירה והגנה על כספי לקוחות; אמצעים טכנולוגיים ואבטחת מידע; וכן, תלונות לקוחות.
- (2) דיווח חצי שנתי בעניין שימוש לרעה באמצעי תשלום.
- (3) דיווחים מיידיים ביחס לשינויים מהותיים בבעל הרישיון, בשירותים שהוא מספק, ביכולותיו לעמוד בחובות החלות עליו, בתנאי הרישיון וכיוצא באלו.
- (4) דיווח מיידי מיוחד ביחס לאירועי אבטחה משמעותיים.

יחד עם זאת, בהיבטים מסוימים חורגת טיוטת ההוראה מהאסדרה האירופאית. כך למשל מציעה טיוטת ההוראה לחייב את בעלי הרישיון להגיש דוח כספי שנתי מבוקר. כמו כן, מוצע לקבוע תדירות דיווח מוגברת – רבעונית – בסוגיות נקודתיות, אך מהותיות: כך ביחס לדוח נתוני הפעילות, לדוח הון עצמי ביטוח או בטוחה אחרת ולדוח בעניין שמירה והגנה על כספי לקוחות. לבסוף, מציעה טיוטת ההוראה אסדרה של חובות דיווח ביחס לתחומי פעילות אשר אינם מוסדרים באירופה. ביחס לאלו אומצו עקרונות הדיווח הנהוגים ברשות הפיקוח המקבילה האמונה על אלו בשו"ף – רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן: "רשות שוק ההון") – וזאת לצד דרישת דיווח רבעוני מבוסס דוחות כספיים סקורים.

לאור הפערים המפורטים מצא סגל הרשות כי קיים צורך בבחינת ההוראה במסגרת דוח RIA. יחד עם זאת, ובשל העובדה כי האסדרה מבוססת בעיקרה על אסדרה מקבילה – זרה ומקומית – רמת הפירוט של דוח ה-RIA תהיה מצומצמת באופן יחסי.

ב. הצורך בהתערבות רגולטורית, תכליתיה ויעדיה:

כפי שהוסבר בהרחבה, בהמשך לחקיקתו של חוק הסדרת העיסוק, פרסמה הרשות שורה ארוכה של הוראות שתכליתן הסדרת פעילותם של בעלי רישיון. הוראות אלו קובעות סטנדרט התנהגות מחייב מצד בעלי הרישיון. יחד עם זאת, בהיעדרו של מנגנון פיקוח נלווה, תתקשה הרשות לבצע את תפקידה ולפקח באופן אפקטיבי על פעילותם של בעלי הרישיון. מנגנון הפיקוח היעיל והשכיח ביותר הינו קביעת חובות דיווח עתיים, לצד חובות דיווח מידיים. בהתאם קובע החוק סמכות חובה לרשות להקמת מנגנון דיווחים כאמור ביחס לגופים המפוקחים.³

טיוטת הוראת הדיווחים שלהלן אינה שונה במהותה מחובות דיווח אחרות אשר חלות על גורמים מפוקחים, כחלק אינהרנטי מפעילות בעל רישיון בתחום הנתון לאסדרה. תכליתן של הוראות הדיווח המוצעות הינה פיקוח על עמידת בעל הרישיון בדרישות מכוח החוק, התקנות וההוראות החלות בעניינו. זאת, לצורך הבטחת עניינם של הלקוחות וכן לשם הגברת האמון והודאות בשוק התשלומים החוץ-בנקאי. דיווחים אלו מהווים גם כלי יעיל בידי הרשות למעקב אחר התפתחות שוק התשלומים החוץ-בנקאי, התחרות בו ויציבותו.

כידוע, הוראות האסדרה ביחס לחברות התשלומים, שואבות השראה רבה מהרגולציה האירופית, ובפרט מזו שבאנגליה – כך גם ביחס להוראה זו. אף על פי כן, לאור ראשוניותה של האסדרה – הן בישראל והן תחת פיקוחה של רשות ניירות ערך – הוחלט לבחון האם נכון להחמיר ביחס לחלק מדרישות הדיווח הקיימות באנגליה. כך למשל, קביעת תדירות דיווח גבוהה יותר ביחס לסוגי שירותים אותם מסווגת הרשות כמורכבים יותר, בהם מתן אשראי אגב שירותי תשלום או תשלום ריבית כמו גם קביעת הוראות שיחולו ביחס לסוגי פעילות אשר לא מוסדרים תחת הרגולציה האירופאית. לצורך האמור נבחנו הוראות קיימות של רגולטורים מקומיים מקבילים – בהם רשות שוק ההון ובנק ישראל – ואלו היוו בסיס לדרישות הדיווח שנקבעו בעניינים אלו. בין היתר נעשתה גם השוואה והתאמה להוראות של בנק ישראל ורשות שוק ההון, זאת אף ביחס לסוגיות המוסדרות

³ סעיף 25(ב) לחוק.

תחת הדין האירופי. כך למשל ביחס לאירועי אבטחה משמעותיים – המוסדרים הן באירופה והן בישראל.⁴

והכל, כפי שיפורט להלן.

ג. סקירה בינלאומית

גם בדינים זרים ניתן למצוא דרישות דיווח – תקופתי או מיידי – מבעלי רישיון, על פעילותם ועמידתם בהוראות החוק.

כזכור, חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום חוקק בהשראת עקרונות הדירקטיבות האירופאיות: ה-PSD2 וה-EMD.⁵ דירקטיבות אלו קובעות עקרונות ויעדים כלליים ליישום על ידי המדינות החברות, וזאת מבלי לקבוע חובות בעלות אופי אופרטיבי. האסדרה אשר יושמה בפועל תחת מדינות חברות שונות באירופה כוללת דרישה לדיווחים עתיים לצד דיווחים מיידיים. כך למשל באנגליה פרסמה הרשות המפקחת הרלבנטית – ה-FCA – מדריך ליישום מקומי של הוראות הדירקטיבה (להלן: "המדריך").⁶ פרקים 4 ו-13 למדריך הם הפרקים הרלבנטיים לענייננו, במסגרתם מפורטות דרישות הדיווח החלות על בעלי הרישיון.

פרק 13 למדריך סוקר את חובות הדיווח התקופתי החלות על בעלי רישיון.

כך למשל, תחת דוח דיווח [FSA056](#) נדרש בעל רישיון לספק מידע באופן שנתי ביחס לפעילותו הכלכלית, ובכלל זה דיווח בדבר הכנסותיו וכן בדבר הפסד או רווח תפעולי שצבר – זאת הן באופן כללי והן בהתמקד בשירותי התשלום שמשפק. כמו כן, מתבקש בעל רישיון לפרט בדבר ההון העצמי שברשותו, לרבות אופן חישובו ורכיביו. יצוין כי לא קיימת באנגליה דרישה מפורשת להגשת דוחות כספיים, או דרישה כי הנתונים המדווחים יהיו מבוססים על דוחות כאמור. בנוסף, מתבקש בעל הרישיון לדווח גם בגין הסדריו לשמירת כספי הלקוחות וכן לאספקטים שונים אחרים הנוגעים למאפייני פעילותו, לרבות אופן חיבורו למערכות התשלומים, שימוש בסוכנים, היקפי פעילותו, ועוד.

במסגרת דוח [DISP 1 Annex 1AD](#), מתבקש בעל הרישיון למסור פרטים בדבר תלונות לקוחות. זאת, בין היתר, בדבר כמות התלונות לפי סטטוס הטיפול בהן, משך זמן הטיפול וסוג התלונה.

תחת דוח [REP017](#), מתבקשים בעלי רישיון לדווח באופן חצי-שנתי בדבר אירועי הונאה, מעילה ושימוש לרעה שבוצעו תוך שימוש בשירותי התשלום שמציע בעל הרישיון. במסגרת זו, מתבקשים בעלי רישיון למסור דיווח מקיף בנוגע לאמצעי התשלום בו בוצעה ההונאה, למידת אמצעי האבטחה שננקטו, להיקף התשלום ולנוזק הכולל שנגרם.

⁴ ראו, למשל: נב"ת 366 "דיווח על אירועי כשל טכנולוגי ואירועי סייבר" (22.1.2023) וחוזר גופים מוסדיים 2022-9-15 של רשות שוק ההון "דיווח על אירועי סייבר וכשל טכנולוגי" (23.5.2022).

⁵ ראו: הערות שוליים 1-2, לעיל.

⁶ [Financial Conduct Authority "Payment Services and Electronic Money – Our Approach, The FCA's role under the Payment Services Regulations 2017 and the Electronic Monet Regulations 2011" \(Nov. 2021\).](#)

תחת דוח [REP018](#), מתבקשים בעלי רישיון לדווח אחת לשנה, לכל הפחות, ביחס להערכות סיכוני טכנולוגיית מידע ואבטחת מידע שביצעו. זאת, לרבות הכשלים שנמצאו והאמצעים שננקטו לצמצומם.

עוד נדרשים בעלי רישיון לדווח באופן שנתי בדבר בעלי השליטה בבעל הרישיון והצדדים הקשורים לבעל הרישיון ([REP002](#) ו-[REP001](#), בהתאמה).

הוראות ה-FCA כוללות גם דיווחים מיידיים ביחס לאירועים מהותיים שונים בחיי בעלי הרישיון. בין אם מדובר באירוע בעל השלכות משמעותיות על סוג השירותים שמעניק בעל הרישיון, על לקוחותיו, על אופן שמירת כספי הלקוחות, וכן ביחס לשינויים אחרים שעניינם בפרטים שמסר בעל הרישיון במועד קבלת הרישיון או בדיווחים שלאחריו.

פרק 4 למדריך סוקר את דרישות הדיווח במקרה של שינוי נסיבות. דיווחים אלו מקוטלגים כ-"notifications" או "reporting" והם קבועים ביחס לסוג הרישיון בו מחזיק בעל הרישיון – בהתאם לגודלו ולסוג שירותי התשלום שהוא מורשה להעניק. במסגרת זו נדרש בעל הרישיון לדווח ביחס לכל שינוי נסיבות מהותי שעניינו בעמידה בדרישות הרישיון או ביכולתו לעמוד בחובות המוטלות עליו כבעל רישיון. כמו כן, מתבקש בעל רישיון לדווח ביחס לכל שינוי בפרטים הנוגעים לו, באופן ניהול פעילותו העסקית, באופן שמירת כספי הלקוחות, ואף במקרים של שינוי בשליטה או בכהונת דירקטורים ונושאי משרה בכירים, בהסדרי מיקור חוץ, ועוד.

באותו האופן, וביחס לאירועים בעלי השלכות רחב משמעותיות, נקבעו הוראות דיווח מיידי גם על ידי ה-EBA. כך למשל מוסדר במסגרת ה-[GUIDELINES](#) של ה-EBA אופן הדיווח המיידי עם קרות אירוע תפעולי או אירוע אבטחת מידע משמעותי. במסגרת זו נקבע טופס דיווח ייעודי ומפורט ביותר ונקבעה חובת דיווח מידי מיוחד, מתגלגל, עד תום תחקיר האירוע. זאת במטרה לפקח באופן מיוחד על אירועים מטלטלים בעלי השפעה חמורה על בעל הרישיון עצמו, על בעלי רישיון אחרים, או על אירועים שעלולים לפגוע ביציבות השוק. באופן דומה, גם רגולטורים פיננסיים בישראל – בנק ישראל ורשות שוק ההון – קבעו הוראות דיווח לאירועי כשל טכנולוגי וסייבר משמעותיים.⁷ הוראות אלו מאמצות מנגנון דומה של דיווח מידי מיוחד, מתגלגל, ביחס לאירועים כאמור. במסגרתן מחויב המפקח לדווח באופן תלפוני או בדואר אלקטרוני בטווח זמנים קצר מעת התרחשות האירוע, ולהשלים דיווח כאמור בכתב תוך שעות ספורות. עוד קובעות הוראות אלו כי יש להמשיך ולדווח על התפתחות האירועים עד לסיום האירוע.

לסיכום האמור, באנגליה נקבעו חובות דיווח עיתיות ושנתיות בעניינים שונים. חובות דיווח אלו אומצו במסגרת ההוראה המוצעת, וזאת בהמשך למדיניות הרשות להחיל על פעילות התשלומים בישראל הוראות בהשראת וברוח הרגולציה האירופאית הקיימת. יחד עם זאת, מוצע לשקול את תדירות הדיווח ולקבוע היקף מתאים במסגרת ההוראה המוצעת, כמו גם לבחון הוראות דיווח בעניינים נוספים בהתאמה לאסדרה ולאופן הפיקוח המקומיים. הבחנות אלו דרושות הן בשל ראשוניותו של השוק בישראל והן לאור העובדה כי בישראל ניתן להציע ריבית ללקוחות בעוד שאפשרות זו אינה קיימת, וממילא אינה מדווחת באנגליה. לאור פערים אלו מוצע כי בסוגיות בהן

⁷ ראו: נב"ת 366 "דיווח על אירועי כשל טכנולוגי ואירועי סייבר" (22.1.2023); חוזר גופים מוסדיים 2022-9-15 של רשות שוק ההון "דיווח על אירועי סייבר וכשל טכנולוגי" (23.5.2022).

קיימת אסדרה ישראלית אצל רגולטורים פיננסיים מקבילים, ישקלו עקרונות דיווח זומים במהותם, בין היתר על מנת להבטיח אחידות.

ד. בחירת חלופות:

להלן יפורטו הסוגיות והחלופות העיקריות אשר נבחנו על ידי סגל הרשות בעת גיבוש טיוטת ההוראה המצורפת:⁸

(1) תדירות דיווח: עיקר הדיווחים באנגליה הם שנתיים או מידיים. זאת, למעט לעניין הדיווח בדבר הונאות ומעילות אשר מוגש באופן חצי שנתי.

בבחירת החלופות האפשריות לא נשקלה אפשרות של אי אסדרה, שכן הסמכות הקבועה בחוק ביחס לקביעת הוראות בעניין דיווחים הינה סמכות חובה. יחד עם זאת, אל מול האפשרות להיצמד באופן מלא לחובות הדיווח הקבועות בהוראות המיישמות את הדירקטיבה במדינות החברות באירופה, ראוי לשקול שתי חלופות נוספות – האחת, הגברת תדירות הדיווחים; והשנייה, קביעת תדירות דיווח מקלה.

- חלופה 1 – היצמדות לתדירות הדיווח: מחד, היצמדות לתדירות הדיווח באנגליה מהווה חלופה סבירה והגיונית לאור העובדה כי כלל החקיקה מבוססת ממיילא על אסדרה זו. הואיל וחובות הדיווח מהוות פן משלים לחובות הרגולטוריות שכבר אומצו בחקיקה הישראלית, הרי שאך טבעי לאמץ גם את תדירות הדיווחים שנקבעה תחת האסדרה המיישמת את הדירקטיבה, למשל, זו הקיימת באנגליה.

- חלופה 2 – דרישת דיווח בתדירות גבוהה: לצד האמור בחלופה 1 לעיל, קיימת גם חשיבות לפיקוח הדוק על חברות תשלומים אשר נכנסות לראשונה לשוק התשלומים בישראל. זאת, הן לצורך הבטחת אמון הציבור בשירותים המסופקים על ידיהן לראשונה בישראל, ואף כדי לפקח מקרוב על חלק מהשירותים שחברות אלו יורשו לספק בישראל שהנם מורכבים יותר ואשר אינם מתאפשרים תחת האסדרה המקבילה באנגליה (למשל, שירות של מתן ריבית). יש להניח כי יצירת אמון של הלקוחות בשירותים אלה ואף הגברתו באמצעות פיקוח אפקטיבי, הנשען, בין היתר, על דיווחיהם של בעלי הרשיון תקדם את התחרות בשוק ותעודד את ציבור הלקוחות לעשות שימוש בשירותים המוצעים, חלף השירותים המסורתיים הקיימים בשוק אשר זוכים כבר עתה לאמון מוגבר, בין היתר, בשל עבודת הפיקוח על הבנקים.

במסגרת חלופה זו נבחנה דרישת דיווח רבעוני. ראוי להדגיש כי קביעת תדירות דיווח גבוהה יותר עלולה להשית עלויות רגולטוריות גבוהות יותר על המפוקחים, שכן דיווחים מעצם טיבם דורשים השקעת משאבים להפקתם, עיבודם והגשתם. במטרה להעניק מענה לקושי האמור, מוצע לקבוע כי תדירות דיווח רבעונית תקבע בהתאם לשירות המסופק ומידת הסיכון הטמונה בו. כך, למשל ניתן לקבוע דיווח רבעוני

⁸ בשולי הדברים, יודגש כי מוצע להחיל את כלל החלופות המפורטות בדוח זה, מיום פרסומה של הודעה ברשומות על פרסומה של ההודעה באתר הרשות, בהתאם לסעיף 43(ב)(2) לחוק.

"רזה", אשר יכלול דיווח בדבר נתוני זרם מהותיים, קריטיים להצלחת הפיקוח, וזאת ביחס לפעילות של חברות תשלומים בלבד – תוך החרגה של העוסקים בייזום בסיסי, ובו בלבד. זאת ועוד, חשוב לקבוע כי חובות דיווח בתדירות מוגברת – אשר בצדן עלות ציות גבוהה יותר – תוטלנה ביחס לגופים בעלי פעילות תשלומים מורכבת יותר, ובכפוף לכך שלא יהיה בחובות האמורות כדי להרתיע מפני כניסה לפעילות מלכתחילה. כך למשל נבחנה אפשרות לקבוע חובות דיווח רבעוני סקור ביחס לנתוני ההון העצמי וזאת רק ביחס לגופים בעלי פעילות מורכבת – פעילות אשראי, ריבית או חברות תשלומים בעלות היקף פעילות משמעותי.

- **חלופה 3 – דרישת דיווח בתדירות נמוכה:** לצד החלופות שפורטו לעיל, קיימת גם חלופה במסגרתה מוצע לקבוע תדירות דיווח נמוכה מזו שקבועה תחת האסדרה באנגליה. חלופה זו עשויה להקל על פעילותם של ציבור המפוקחים ולחסוך עבורם בעלויות הכרוכות במימוש חובות הדיווח. כך למשל נבחנה האפשרות לקבוע כי הדיווח החצי-שנתי, שעניינו בשימוש לרעה, יוגש אחת לשנה. יחד עם זאת, נראה כי התועלות שבחלופה זו, לא עולות על החסרונות שהיא מעוררת, ובעיקרם הקושי בפיקוח על פעילותם של בעלי הרישיון וכלל הסיכונים הטמונים בפיקוח לא מיטבי על גופים בעלי פעילות מייצרת סיכון, כל שכן כאשר מדובר בפעילות חדשה.

לאחר בחינת היתרונות והחסרונות הגלומים בחלופות המפורטות לעיל, מוצע לאמץ את חלופה 2 – קביעת תדירות דיווח דומה לזו שבאנגליה במרבית העניינים לצד קביעת תדירות גבוהה מזו שנקבעה באנגליה בעניינים המתאימים, בהתאם לסוג שירותי התשלומים המוענקים על ידי בעל הרישיון ומורכבות פעילותו. כך מוצע כי יקבעו חובות דיווח רבעוניות לחברות תשלומים בעניינים מהותיים, ובנוסף חובות דיווח מבוססות דוחות סקורים לבעלי רישיון בעלי פעילות אשראי, ריבית או בעלי היקף פעילות גדול – וזאת על מנת להבטיח את אינטרס הציבור באמצעות פיקוח מוגבר על פעילותן. לצורך כך ובעניינים נוספים, נוסחו שאלות קונקרטיות לגביהן מתבקשות הערות ציבור.

(2) **הגשת דוחות כספיים:** כפי שפורט בפרק ג' לעיל, בעלי רישיון המפוקחים תחת הרגולציה באנגליה לא נדרשים להגיש לרשות המפקחת דוחות כספיים. חלף כך, מסתפקת הרשות המפקחת בדיווח הנוגע לקריטריונים כלליים מסוימים בלבד. בבחינת החלופות נבחנה אפוא האפשרות להיצמד לדרישות הדיווח הקיימות באנגליה אל מול האפשרות לדרוש את הגשתם של דוחות כספיים. ככל ויוחלט כי אכן נכון לחייב בעלי רישיון בהגשת דוחות כספיים, הרי שגם אז נדרש להכריע האם אלו יהיו מבוקרים או סקורים וכן לקבוע את תדירות הדיווח המאזנת כראוי בין עלויות הדיווח לתועלות המופקות ממנו. להלן יבחנו אפשרויות אלו:

- **חלופה 1 – אי הגשתם של דוחות כספיים מבוקרים או סקורים:** חלופה זו היא ה"זולה" ביותר הן מבחינת עלויות הציות המושתות על הגופים המפוקחים, והן בהיבט עלויות הפיקוח שיושטו על הרשות בבואה לבחון את הנתונים הכספיים. במצב דברים זה, תוכל הרשות המפקחת לפנות בדרישה ספציפית להגשתם של דוחות כספיים מבוקרים כאשר היא מוצאת נסיבות מיוחדות אשר מצדיקות זאת, בין אם בשל אופי השירותים המוענקים או מאפייניו הספציפיים של בעל הרישיון. מאידך, חלופה זו מספקת לרשות מנגנון פיקוח פחות בהיבט הנתונים הכספיים של חברות התשלומים.

• חלופה 2 – דרישת הגשת דוחות כספיים מבוקרים או סקורים: ככלל, הוספת דרישה להגשת דוחות כספיים תבטיח פיקוח אפקטיבי על בעלי הרישיון. היא תחשוף את גורמי הפיקוח למידע בדבר האיתנות הפיננסית של הגוף המפוקח, כמו גם עמידתו בחובות אחרות הנגזרות מהנתונים המועברים בדוחות אלו. יחד עם זאת, קביעת חובה להגשת דוחות כספיים לידי הרשות תגרור בוודאי עלויות כספיות בדמות עלות עריכתם והגשתם. יחד עם זאת, ראוי לציין כי הגופים המפוקחים נושאים בעלויות אלו – או בעלויות קרובות לאלו – ממילא, מעצם היותם חברות, החייבות בהגשתם של דוחות כספיים מבוקרים לרגולטורים אחרים ולרשויות המס והמע"מ.

חלופה 2(א) – דרישת הגשת דוחות כספיים שנתיים מבוקרים: כפי שצוין לעיל, כל חברה, באשר היא, חייבת בהגשת דוחות כספיים מבוקרים לרשויות המדינה השונות בהן רשויות המס והמע"מ. העלות הנוספת שצפויה לחול אם כן ביחס לדרישה להגשת דוחות אלו תחת ההוראה כאן, עניינה בדרישות התקינה – תקינה בין-לאומית (IFRS) – אשר דורשת מומחיות וידע מקצועי ייעודי. עלות כוללת להכנת דוחות בתקינה זו נאמדת בעשרות אלפי שקלים.⁹

חלופה 2(ב) – דרישת הגשת דוחות כספיים שנתיים מבוקרים ודוחות כספיים רבעוניים סקורים: מובן כי הוספת דרישה להגשתם של דוחות כספיים רבעוניים סקורים, נוסף על הדוח השנתי המבוקר, תייצר עלות נוספת על בעלי הרישיון. עלות כוללת כאמור נאמדת בכ-150 אלף ש"ח.¹⁰

יודגש, לעניין שתי החלופות המוצעות במסגרת סעיף זה – חלופה 2(א) ו-2(ב) – כי חובות דיווח דוחות כספיים שנתיים ותקופתיים, מבוקרים או סקורים, חלות כבר כיום על חלק מהחברות הצפויות להיות מפוקחות על ידי הרשות. כך למשל הוראות הדיווח לציבור של בנק ישראל מחייבות סולקים (ומנפיקים) בדיווח דוחות כספיים שנתיים ותקופתיים. דיווחים כאמור מבוצעים בתקינה ייחודית שיצר בנק ישראל, הדורשת מומחיות מיוחדת ועל כן מייקרת, ככל הנראה, את תהליך הבחינה. זאת ועוד, הוראות הדיווח החלות על גופים המפוקחים על ידי רשות שוק ההון מכוח חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016 (להלן: "חוק שירותים פיננסיים מוסדרים"), קובעות כי הנתונים החייבים בדיווח יהיו מבוססי דוחות כספיים מבוקרים או סקורים.¹¹ נתונים אלו מדווחים לרשות שוק ההון על בסיס שנתי או חצי שנתי, בהתאם לסוג הרישיון. זאת ועוד, אף במסגרת בקשה לחידוש רישיון הנדרשת מעת לעת, נדרשים המפוקחים בהגשת דוח כספי מבוקר. יחד עם זאת, הדוחות הכספיים על בסיסם נדרש דיווח כאמור אינם מחויבים בתקינה מסוימת. עוד יצוין כי דרישות דיווח מעין אלו גם אינן זרות לחברות ציבוריות אשר ממילא חייבות בעריכתם של דוחות כספיים לצורך פרסום לציבור המשקיעים. לעניין זה יובהר כי חלק מסוים מהחברות הבינלאומיות הצפויות להתחיל פעילות בישראל הן חברות החייבות בעריכתם של דוחות אלו ממילא – בהיותן ציבוריות או בעלות רישיון בנקאי זר.

⁹ אומדן המבוסס על הפער בין דרישת הדיווח האמורה לבין דרישות דיווחי זירות מסחר, ולאומדן אשר נמסר לרשות בהקשר זה, ראה הערת שוליים 10 להלן.

¹⁰ מבוסס על דיווחי זירות מסחר לרשות, הנדרשות בהיקף דיווחים דומה.

¹¹ ראו: נספח 2 להוראות לבעלי רישיון למתן אשראי – דיווחי אשראי למפקח (17.11.2022).

לאור האמור, מוצע לאמץ את חלופה 2(ב) – דרישת הגשת דוחות כספיים שנתיים מבוקרים ודוחות כספיים רבעוניים סקורים. חלופה זו נדרשת לצורך הבטחת פיקוח אפקטיבי של הרשות על בעלי הרישיון. עם זאת, וכדי לצמצם את העלויות אשר עתידות להיות מושגות על הגופים המפוקחים כתוצאה מאימוץ חלופה זו, מוצע לקבוע כי תדירות הגשתם של דוחות כספיים תהא תואמת לסוג השירותים הפיננסיים המוענקים על ידי בעל הרישיון, בדגש על מתן אשראי ותשלום ריבית ללקוחות. גם בהקשר זה, ועל מנת שלא להרתיע מעצם העיסוק במתן השירותים האמורים, נכון לקבוע כי דוחות אשר ידרשו בתדירות גבוהה יהיו על בסיס נתונים סקורים. לצד זאת, נראה כי נכון להחיל חובה כללית על כלל בעלי הרישיון להגשת דוח שנתי מבוקר. לצורך כך ובעניינים נוספים, נוסחו שאלות קונקרטיות לגביהן מתבקשות הערות ציבור.

(3) פומביות הדיווח: סעיף 25(ב) לחוק מעניק סמכות לרשות לקבוע כי דיווחים מסוימים אשר בעלי רישיון יהיו חייבים בהם יפורסמו לציבור. לעניין זה יובהר כי אין מדובר בקביעת חובות הודעה ללקוחות בעלי הרישיון, עניין נפרד הנתון לסמכות הרשות מכוח חוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019, אשר יוסדר בעתיד תחת הוראה ייעודית.

לאור האמור נבחנו סוגי הדיווח אשר עשויים להיות חייבים בפרסום. כך למשל נשקלה האפשרות לחייב את בעלי הרישיון בפרסום דוח כספי שנתי מבוקר, וכן פרסום רשימת נושאי המשרה הבכירה ובעלי השליטה בבעל הרישיון. בהקשר זה ראוי לשקול את המשמעויות הכלכליות והמסחריות הטמונות בחובה לדיווח פומבי אל מול הערך לציבור שבהפיכת המידע לזמין ונגיש.

יודגש כי האסדרה באנגליה לא קובעת חובת דיווחים לציבור בעניינים אלו. באופן דומה אין בנמצא חובות דיווח פומבי גם לגופים הפועלים תחת פיקוחה של רשות שוק ההון, מכוח חוק שירותים פיננסיים מוסדרים. מאידך, בנק ישראל דווקא מחייב סולקים (ומנפיקים) בפרסום דוחות כספיים לציבור, תוך מתן הקלות בהתאם לנסיבות הגוף המפוקח.

בתחומי פיקוח אחרים המוסדרים תחת פיקוחה של הרשות קיימות דרישות דיווח לציבור. כך בוודאי ביחס לחברות ציבוריות, אשר בענייןן חל משטר של גילוי המיועד למשקיעים בניירות הערך של החברות. אולם הדבר נהוג גם ביחס לפעילות מפוקחת אחרת, למשל בתחום של זירות סוחר. בעניין זה קובעת תקנה 48 לתקנות ניירות ערך (זירת סוחר לחשבוננו העצמי), התשע"ה-2014, חובה לפרסם לציבור נתונים מסוימים מתוך הדיווחים המועברים לרשות. בין אלו דיווחים מידיים בעלי השפעה על לקוחות החברה או על המסחר בזירה, וכן פרטים בדבר החברה ונושאי המשרה הבכירה בה.

להלן יבחנו חלופות אלו:

- חלופה 1 – היצמדות לדין האנגלי, הימנעות מקביעת חובת דיווח פומבי: מחד, ניתן לטעון כי נכון יהיה לאמץ גם בהקשר זה את הדין האנגלי, ולהימנע מקביעת חובה לפרסום דיווחים לציבור. דרישת הדיווח הפומבי חושפת את החברות המדווחות לעלויות ציות נוספות. עלויות אלו עלולות לפגוע ביכולתם של בעלי הרישיון להשקיע בצמיחה ובפיתוח – השלכה משמעותית במיוחד כאשר עסקינן בשוק מתפתח ובמתן שירותים חדשניים. לצד זאת, הדרישה לדיווח פומבי חושפת את בעלי הרישיון לקשיים לא מבוטלים בפן המסחרי-תחרותי, וזאת במסגרת החובה לחשוף מידע

פיננסי שעשוי להיות רגיש ומשכך לפגוע ביתרונות אסטרגיית שונים של הגופים המפוקחים. ראוי גם להדגיש כי פרסום מידע באופן פומבי, להבדיל מדיווח לרשות המפקחת בלבד, עלול בתקופות מסוימות לפגוע ביציבות השוק, וזאת בשל אפשרות לפרשנות שגויה של הנתונים או בשל יצירת פאניקה בקרב הציבור.

- **חלופה 2 – קביעת דיווח פומבי:** קיימים גם יתרונות לא מבוטלים בקביעת חובה לדיווח פומבי. דיווח פומבי מטפח שקיפות ואחריות לגילוי ומאפשר לבעלי עניין שונים גישה למידע מגוון שאינו נגיש להם בדרך אחרת. בכך הוא מסייע לצרכנים לקבל החלטות מושכלות יותר, מבוססות מידע אמין על ביצועי החברה והסיכונים הגלומים בפעילותה. עובדה זו לבדה יכולה לסייע ביצירת אמון בפעילות המפוקחת והיא גם יכולה להוביל לשיפור ההתנהלות הארגונית של הגורם המפוקח. כמו כן, חשיפת המידע לגורמים נוספים, כגון כלי תקשורת, אקדמיה, וכדומה, להבדיל ממסירתו לרשות בלבד, מגבירה את הביקורת עליו, וכפועל יוצא מכך את הידע על השוק ועל החברות הפועלות בו וכן על ליקויים בפעילותם. לכל אלו כמכלול יש יכולת של ממש לתרום להתפתחות השוק וליציבותו.

מוצע לאמץ את חלופה 1 – הימנעות מקביעת חובת דיווח פומבי. ראשוניותם של האסדרה ושל השוק לצד חוסר הוודאות לגבי זהותם ואיתנותם של השחקנים אשר עתידים להיכלל בו מחייבת בעת הזו להימנע מדרישת דיווח פומבי, אשר תועלותיו טרם הובהרו. הרשות עודנה בתקופת למידה והחשש הוא שקביעת דיווח פומבי מסוג זה תרתיע שחקנים מכניסה לשוק ותפגע בהתפתחותו. יודגש כי בכוונת הרשות לשוב ולבחון קביעה זו עם התפתחות השוק והתובנות הדרושים לעניין. **לצורך כך ובעניינים נוספים, נוסחו שאלות קונקרטיות לגביהן מתבקשות הערות ציבור.**

בשולי הדברים, יובהר כי בכוונת הרשות לשוב ולבחון הוראה זו בהתאם לסעיף 36 לחוק עקרונות האסדרה, התשפ"ב-2021.

להלן נוסח ההוראה המוצעת –

טיוטת הוראה לחברות תשלומים ובעלי רישיון או אישור ייזום בסיסי בנושא

דיווחים לרשות ניירות ערך

הוראה לפי סעיפים 25(ב), 27(א1), ו-43(ב) לחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, התשפ"ג-2023

פרק א' – הגדרות

1. בהוראה זו:

"אירוע כשל", "אירוע תפעולי או אירוע אבטחת מידע" – כהגדרתם בהוראת אמצעים טכנולוגיים ואבטחת מידע;

"אירוע אבטחה משמעותי" – אירוע כשל, אירוע תפעולי או אירוע אבטחת מידע בעל השפעה חמורה ונרחבת על הפעילות, השירותים או השוק בכללותו. בכלל זאת, אירוע העונה על אחד מהמנויים תחת פסקה (א), או על שלושה או יותר מהמנויים בפסקה (ב) –

(א).

- (1) אירוע שיש ביכולתו להשפיע, או שמשפיע בפועל – באופן ישיר או עקיף – על למעלה מ-25% מהיקף שירותי התשלום שמעניק בעל הרישיון בשוטר;
- (2) אירוע שיש ביכולתו להשפיע, או שמשפיע בפועל על למעלה מ-25% מלקוחות בעל הרישיון המקבלים ממנו שירותי תשלום או על למעלה מ-50,000 לקוחות;
- (3) אירוע שצפוי להשית עלות כלכלית מהותית על בעל הרישיון;
- (4) אירוע שהוביל או צפוי להוביל להפעלת נהלי הדיווח וההסלמה שנקבעו בהתאם לסימן ב' לפרק ו' להוראת אמצעים טכנולוגיים ואבטחת מידע.

(ב).

- (1) אירוע שיש ביכולתו להשפיע, או שמשפיע בפועל – באופן ישיר או עקיף – על שירותי התשלום המוענקים. בכלל זאת, אירוע המונע מבעל הרישיון להוציא לפועל פעולות תשלום או לעבדן לפרק זמן של למעלה משעה או אירוע המונע גישה לחשבונות התשלום לפרק זמן של למעלה משעתיים;
- (2) אירוע שיש ביכולתו להשפיע, או שמשפיע בפועל על למעלה מ-10% מלקוחות בעל הרישיון המקבלים ממנו שירותי תשלום, או על למעלה מ-5,000 לקוחות;
- (3) אירוע שבגינו נפגעה בזדון הזמינות, האמינות או רמת האבטחה של מערכות המידע או המידע הנוגעים לשירותי התשלום המסופקים;
- (4) אירוע שיש ביכולתו להשפיע, או שמשפיע בפועל על בעלי רישיון אחרים, על תשתיות קשורות או על הענף בכללותו;
- (5) אירוע שיש ביכולתו להשפיע, או שמשפיע בפועל על מוניתין בעל הרישיון.

"אתר הדיווח" – כהגדרתו בתקנות ניירות ערך (חתימה ודיווח אלקטרוני), התשס"ג-2003;

"בעל רישיון" – מי שבידו רישיון למתן שירותי תשלום וכן בעל רישיון או אישור מאת הרשות לעסוק במתן שירות ייזום בסיסי, לפי סימן ב' או סימן ד' לפרק ב' לחוק, בהתאמה ;

"בעל רישיון המעניק אשראי" – בעל רישיון המעניק אשראי אגב פעולת תשלום וכן בעל רישיון שבידו רישיון למתן אשראי ;

"דוח חצי שנתי" – דוח המתייחס לתקופה של חצי שנה המסתיימת ביום האחרון של החודש השישי וליום האחרון של החודש השניים עשר ;

"דוח רבעוני", "רבעון" – כמשמעותם בתקנות דוחות תקופתיים ומיידיים ;

"דוחות כספיים" – כהגדרתם בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), תש"ע-2010 ;

"הוראת אמצעים טכנולוגיים ואבטחת מידע" – הוראה לחברות תשלומים בעניין אמצעים טכנולוגיים ואבטחת מידע ;

"הוראת הון עצמי" – הוראה לחברות תשלומים, בעלי רישיון ייזום בסיסי ובעלי רישיון שירות מידע פיננסי בנושא הון עצמי, ביטוח או בטוחה אחרת ;

"הוראת מיקור חוץ" – הוראה לחברות תשלומים בעניין מיקור חוץ ;

"הוראת ציות וניהול סיכונים" – הוראה לחברות תשלומים בעניין ציות וניהול סיכונים ;

"הוראת שירות נלווה" – הוראה לחברות תשלומים לעניין שירות נלווה ;

"הוראת שמירה על כספי לקוחות" – הוראה לחברות תשלומים לעניין שמירה והגנה על כספי לקוחות ;

"החוק" – חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, התשפ"ג-2023 ;

"הרשות" – רשות ניירות ערך ;

"יחידת הפיקוח" – סגל יחידת שירותי מידע פיננסי ושירותי תשלום, מחלקת השקעות, רשות ניירות ערך ;

"כללי בקשת רישיון" – כללי הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום (בקשת רישיון שירותי תשלום או שירות ייזום בסיסי), התשפ"ד-2024 ;

"כללי החשבונאות המקובלים" – כהגדרתם בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010 ;

"מטבע פעילות" – כמשמעותו בכללי החשבונאות המקובלים ;

"משמורן כספים" – כהגדרתו בהוראת שמירה על כספי לקוחות ;

"נותן שירותי תשלום יציבות" – כהגדרתו בהוראת שמירה על כספי לקוחות ;

"צבר אשראי", "מסגרת אשראי" – כהגדרתם בסעיף 11א לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים;

"צד קשור" – כל אחד מאלה:

- (1) מי שמחזיק 20% או יותר מסוג מסוים של אמצעי שליטה בבעל רישיון;
- (2) מי שבעל הרישיון מחזיק בו 20% או יותר מסוג מסוים של אמצעי שליטה;
- (3) מי שבעל השליטה בבעל הרישיון מחזיק בו 20% או יותר מסוג מסוים של אמצעי שליטה;

"קבוצה" – קבוצה של גופים – תאגידים ויחידים, המקיימים ביניהם קשרי שליטה, לרבות צד קשור;

"רישיון למתן אשראי" – כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים;

"שימוש לרעה" – כהגדרתו בחוק שירותי תשלום, וכן ניצול, הונאה, התחזות או התערבות לא הוגנת של אחר שהביאה לביצוע הוראת תשלום, בין על-ידי המשלם עצמו ובין על ידי אחר;

"שנת הדיווח" – התקופה שבין היום הראשון לחודש הראשון ועד ליום האחרון שבחודש השנני עשר;

"תקנות האגרות" – תקנות הסדרת העיסוק בשירותי תשלום, ייזום תשלום ושירות מידע פיננסי (אגרות), התשפ"ד-2024;

"תקנות דוחות תקופתיים ומיידיים" – תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970.

פרק ב' – חלק כללי

2. בעל רישיון ידווח לרשות באופן לא פומבי על אודות פעילותו כקבוע בהוראה זו.
3. כל דוח, מסמך או הצהרה שיגיש בעל הרישיון לרשות לפי הוראה זו יכלול את הפרטים המפורטים בהוראה וכן כל פרט מהותי הדרוש להבנת העניין.
4. דוח, מסמך או הצהרה שיש להגיש לרשות לפי הוראה זו יוגש בהתאם לטופס הרלבנטי באתר הדיווח.
5. א. תקופת הדיווח הראשונה שבגינה יגיש בעל רישיון דוחות תקופתיים תהיה תקופת הדיווח העוקבת למועד קבלת הרישיון.
ב. בעל רישיון רשאי לפנות בבקשה מיוחדת כי תקופת הדיווח הראשונה תקבע למועד מאוחר מהאמור בסעיף קטן (א). בעת בחינה אם להיענות לבקשה מיוחדת, יבחן יושב ראש

הרשות או עובד שהסמיך לכך, בין היתר, את מועד קבלת הרישיון וקיומה של פעילות הקודמת למועד כאמור.

ג. בעל רישיון רשאי לפנות בבקשה מיוחדת להארכת המועד להגשת דוח תקופתי. בעת בחינה אם להיענות לבקשה מיוחדת כאמור יבחן יושב ראש הרשות או עובד שהסמיך לכך, בין היתר, את הנסיבות המונעות מבעל הרישיון את הגשת הדוח במועדו ומהו פרק הזמן הקצר ביותר הדרוש לבעל הרישיון להגשת הדיווח האמור.

6. דיווחים המוגשים מכוח הוראה זו כצרופה, ייערכו בצורה נוחה לקריאה יכללו תוכן עניינים וכתרות לפי הצורך ועמודיהם יהיו ממוספרים.

7. הדוחות יכללו את הפרטים המפורטים בהוראה זו כסדרם בה.

8. דוחות שיש להגיש לפי הוראה זו ייחתמו בידי המורשים לחתום בשם בעל הרישיון ויצוין בהם תאריך החתימה, שם החותם ותפקידו בבעל הרישיון.

9. פריטים ומושגים חשבונאיים המצויינים בהוראה נדרשים להיות מוכרים על פי כללי חשבונאות מקובלים ולהימדד על פי כללים אלו ועל בסיס דוחות כספיים נפרדים.

פרק ג' – דיווחים שנתיים

10. בעל רישיון יגיש לרשות אחת לשנה, ולא יאוחר מיום 31 במרס, דיווחים שנתיים אשר יכללו את פרטי המידע המפורטים בסימנים א' עד ז' לפרק זה בהתייחס לפעילותו בשנת הדיווח.

סימן א' – דוח נתוני פעילות

11. בעל רישיון ימסור לרשות נתונים רלבנטיים על אודות פעילותו, במטבע הפעילות ובשקלים חדשים, ובכלל זה יפרט בדבר:

- א. מספר הלקוחות המקבלים מבעל הרישיון שירותים מכוח הרישיון שניתן לו מאת הרשות, וכן נתונים על אודות היקף הפעילות כהגדרתו בתקנות האגרות;
- ב. מספר חשבונות התשלום שבניהולו, יתרותיהם נכון למועד הגשת הדוח וכן מידע על אודות שינויים שחלו באלו במהלך תקופת הדיווח;
- ג. מספר חשבונות התשלום אליהם ניתנה גישה לצורך מתן שירותי ייזום, מספר הוראות הייזום שבוצעו וערכן המצטבר;
- ד. פירוט מאפייני חמשת הלקוחות בעלי היקף הפעילות הגדול ביותר אצל בעל הרישיון, היקף פעילותם ואחוז פעילות זו מסך היקף הפעילות של בעל הרישיון בשירותי התשלום שמעניק;

- ה. סך הריבית שנצברה כתוצאה משמירת כספי הלקוחות כמפורט בהוראת שמירת כספי לקוחות וסך הריבית ששולמה ללקוחות נכון ליום האחרון בתקופת הדיווח, לרבות מידע בדבר צפי תשלומי הריבית העתידיים ופירוט המקורות שישמשו לתשלומה בהתאם למדיניות ניהול כספי הלקוחות וכן שיעור הריבית הממוצעת וטווח שיעור הריבית ששולמה ללקוחות בתקופת הדיווח;
- ו. בעל רישיון המעניק אשראי ידווח מידע בדבר פעילות האשראי שמספק, ובכלל זאת סך האשראי וסוג האשראי שניתן ללקוחותיו בתקופת הדיווח, יתרת האשראי בתום תקופת הדיווח, יתרת מסגרות האשראי הבלתי מנוצלות שניתנו על ידו, סכום עסקת אשראי ממוצעת בתקופת הדיווח, משך חיי האשראי שניתן, פירוט סכום חמש עסקאות האשראי הגבוהות ביותר שניתנו במהלך תקופת הדיווח, נתונים בדבר החובות האבודים וחובות בפיגור, מאפייני מקבלי האשראי, פירוט על מקורות המימון של האשראי, וכן גובה וסוג הריבית הנגבית מלקוחותיו;
- ז. בעל רישיון המעניק שירותי המרת מטבע, שירותי כספומט או כל פעילות פיננסית מפוקחת אחרת, בין אם אגב מתן שירותי תשלום ובין אם לאו, ימסור פרטים בדבר היקף הפעילות האמורה, באחוזים ובערך, ביחס להיקף שירותי התשלום שמעניק, לרבות פרטים בדבר הכנסותיו מהפעילות האמורה ולעניין שירותי המרה ידווח גם בדבר סוגי המטבעות שבאחזקתו;
- ח. בעל רישיון יגיש דוחות כספיים שנתיים מבוקרים אשר נערכו לפי כללי החשבונאות המקובלים ביחס לשנת הדיווח.

סימן ב' – דיווח בעניין דרישות הון עצמי ביטוח או בטוחה אחרת

12. בעל רישיון ידווח לרשות בדבר עמידתו בדרישות ההון הביטוח או הבטוחה האחרת המפורטות בהוראת הון עצמי, או כפי שנקבעו לגביו על ידי הרשות. דיווח כאמור יכלול בין היתר את הפרטים שלהלן:
- א. צבר האשראי בשקלים חדשים ואופן חישובו;
- ב. סכום ההון העצמי בשקלים חדשים של בעל הרישיון, פירוט חישובו והרכבו לפי הוראת הון עצמי, ובכלל זה – סכום ההון הראשוני בשקלים חדשים, סכום ההון העצמי לרבות סכום ההון הנוסף, הרכב ההון העצמי בחלוקה לרבדיו וכן פירוט בדבר הרכיבים הנכללים בכל רובד;
- ג. נתונים בדבר היקף פעילות בעל הרישיון, כמשמעותו של מונח זה בהוראת הון עצמי, בחלוקה לסוג שירות התשלום אותו הוא מעניק וכן, מקדם היקף הפעילות. לעניין זה, חברה אשר קיבלה את אישור הרשות להחזיק בסכום הון עצמי הנגזר מחישוב האינדיקטור הרלוונטי, בהתאם לסעיף 9 להוראת הון עצמי, תספק נתונים בדבר רכיביו, לתום שנת הדיווח ולשלוש השנים שקדמו לה;

ד. לעניין בעל רישיון שאינו בעל רישיון למתן אשראי ועוסק במתן אשראי אגב פעולת תשלום, ידווח בעל הרישיון בדבר סכום ההון הנוסף בהתאם למדרגת צבר האשראי הרלבנטית, לפי פרק ו' להוראת הון עצמי;

ה. להוכחת עמידת בעל הרישיון בדרישות ההון הנוסף לפי פרק ז' להוראת הון עצמי, יגיש בעל הרישיון את אישור הדירקטוריון שהתקבל לפי סעיף 15 להוראה.

13. לעניין בעל רישיון העוסק במתן שירות ייזום בסיסי או שירות ייזום מתקדם, יצורפו האישורים שלהלן:

א. האישורים המפורטים בפרק ח' להוראת הון עצמי ובהם אישור הדירקטוריון בדבר קיומו של ביטוח, לרבות פירוט בדבר תנאי הביטוח של בעל הרישיון, שם המבטח, תקופת הביטוח, סכום והיקף הביטוח, וסכום ההשתתפות העצמית; ככל שהמציא בעל הרישיון פיקדון כאמור בפרק ח' להוראה, יצורף אישור הדירקטוריון בדבר פרטי הפיקדון וכן אישור הנאמן לגבי זהות הגוף בו הופקד הפיקדון, וניהולו בהתאם לדרישות ההוראה;

ב. אישור הדירקטוריון בדבר נאותות הבטוחות שבפסקה (א) לעיל, כי יש בהן כדי להבטיח את אחריות בעל הרישיון כמפורט בסעיף 17 להוראת הון עצמי וכי סכומים אלו מיועדים באופן בלעדי לטובת פעילות בעל הרישיון המוסדרת תחת פיקוח הרשות. במסגרת זו ימסור בעל הרישיון פרטים בדבר סכום קריטריון פרופיל הסיכון, סכום קריטריון סוג הפעילות וסכום קריטריון היקף הפעילות, לרבות פירוט כלל הנתונים הנדרשים לצורך חישוב סכומים כאמור, בהתאם לנספח 6 להוראת הון עצמי.

14. בעל רישיון אשר טרם השלים תקופת פעילות מספקת לשם חישוב סכום הון עצמי, היקף ביטוח או סכום פיקדון כאמור בפרקים ב' עד ח' להוראת הון עצמי – יגיש חלף האמור אומדן מנומק לסכומים המפורטים בהתבסס על נתוני פעילותו הצפויים על פי התכנית העסקית. אומדן כאמור יתבסס, בין היתר, על הצהרתו בדבר האמצעים הכספיים שבידו כפי שנמסרה במועד הגשת בקשת הרישיון.

סימן ג' – דוח בעניין אמצעים טכנולוגיים ואבטחת מידע

15. חברת תשלומים תגיש לרשות את חוות דעת המבקר שנערכה לפי תכנית הביקורת השנתית בהתאם לסימן ג' בפרק ב' להוראת אמצעים טכנולוגיים ואבטחת מידע, לרבות ממצאי הביקורות האמורות, המלצות המבקר וסטטוס יישום המלצותיו ותיקון הממצאים המהותיים על ידי חברת התשלומים.

16. יוזם בסיסי יגיש לרשות חוות דעת עדכנית של מבקר תוך הדגשת השינויים שחלו בעניינים המפורטים בסעיף 2(5)(א)(2) לכללי הגשת בקשת רישיון.

17. בעל רישיון שקיבל את רישיונו בתקופה שבין ה-1 ליולי לבין ה-31 לדצמבר של אותה שנת דיווח רשאי שלא להגיש דיווח לפי סעיפים 15 או 16 בתקופת הדיווח הראשונה שלו.

18. חברת תשלומים תגיש לרשות את הערכות הסיכונים שבוצעו לפי סימן ה' וסימן ו' לפרק ד' להוראת אמצעים טכנולוגיים ואבטחת מידע. הערכת סיכון שבוצעה לפי סימן ה' תכלול גם את רשימת התהליכים העסקיים, התהליכים התומכים וכן נכסי המידע התומכים בשירותי התשלום בהתאם לחיוביותם; הערכת סיכון ביחס לכלל האיומים והחולשות הרלבנטיים לאלו; פירוט בדבר האמצעים המיושמים להתמודדות עם הסיכונים שזוהו במסגרת הערכות הסיכון; וכן מסקנות בדבר הפעולות הדרושות כפועל יוצא של הערכה זו. הערכה שבוצעה לפי סימן ו' תכלול גם פירוט בדבר המתודולוגיות ששימשו להערכת אפקטיביות ההתאמה של האמצעים הדרושים לצמצום הסיכונים; יעילותם של אמצעים אלו; וכן, סיכום החוסרים שזוהו כתוצאה מההערכה והצעות לתיקון.

סימן ד' – דיווח בעניין ממשל תאגידי

19. בעל רישיון יספק לרשות פרטים עדכניים בדבר המבנה הארגוני כמפורט בסעיף 2(4)(א) לכללי הגשת בקשת רישיון, לרבות רשימת נושאי המשרה הבכירה בבעל הרישיון וכן נושאי המשרה שמונו מכוח הוראות הרשות.

20. בעל רישיון ימסור לרשות דוח המפרט את מצבת החזקות בעל השליטה העדכני בבעל הרישיון. בכלל זאת יצרף בעל הרישיון תרשים שליטה בבעל הרישיון, אשר יתאר את מיקום בעל הרישיון בתוך הקבוצה אליה משתייך בעל הרישיון. ביחס לצדדים קשורים, יספק בעל הרישיון פרטי זהות והסבר בדבר טיב הקשר.

סימן ה' – דיווח בעניין ציות וניהול סיכונים

21. בעל רישיון יגיש לרשות את דיווח סיכום הפעילות השנתי של קצין הציות כפי שהוגש למנהל הכללי ולדירקטוריון בעל הרישיון בהתאם להוראת סעיף 11(ה) להוראת ציות וניהול סיכונים.

22. בעל רישיון יגיש לרשות את מפת הסיכונים שהוצגה ואושרה על ידי הדירקטוריון, בהתאם להוראת סעיף 14(ד) להוראת ציות וניהול סיכונים, לרבות פירוט בדבר תוצאות תהליכי הערכת הסיכונים והאמצעים לניהול וצמצום הסיכונים.

סימן ו' – דיווח בעניין הסדרי מיקור חוץ וצדדים שלישיים

23. בעל רישיון ידווח לרשות בדבר הסדרי מיקור החוץ בהם התקשר בהתאם להוראת מיקור חוץ כמפורט בסעיף 2(4)(ג) לכללי בקשת רישיון, תוך ציון האם מדובר בפונקציה מהותית, כהגדרתה בהוראת מיקור חוץ. במסגרת זו ידגיש בעל הרישיון שינויים שחלו בהתקשרויות כאמור מאז הדיווח התקופתי האחרון שביצע בעניין זה.

24. בעל רישיון ידווח לרשות בדבר שימוש בסניפים או צדדים שלישיים הנוגעים לשירותי התשלום אותם הוא מספק וכן יפרט בדבר התקשרויות עסקיות אחרות הנוגעות למתן השירותים עם גורמים מחוץ לחברה, בהתאם לסעיף 2(4)(ד) ו-ו(ה) לכללי בקשת רישיון.
25. בעל הרישיון יגיש לרשות את הערכת סיכוני מיקור חוץ כפי שהוצגה לפני הדירקטוריון בהתאם לסעיף 14 להוראת מיקור חוץ.

סימן ז' – דיווח בעניין תלונות לקוחות

26. בעל רישיון ידווח לרשות בדבר מספר תלונות הלקוחות שהתקבלו בתקופת הדיווח בגין שירותי התשלום שהוא מספק, בהתאם לסוג שירותי התשלום שבמסגרתו הוגשה התלונה, לאופי התלונה, סטטוס הטיפול בתלונה ומשך הזמן שלקח להשלים את הטיפול בה.

פרק ד' – דוח חצי שנתי בעניין שימוש לרעה

27. בעל רישיון יגיש לרשות דוח חצי שנתי לגבי התרחשותם של אירועי שימוש לרעה, וזאת לא יאוחר מהיום האחרון של החודש העוקב לתום תקופת הדיווח.
28. דיווח כאמור יכלול, בין היתר, פרטים בדבר מספר הוראות התשלום שבוצעו אגב שימוש לרעה; חלקן היחסי ביחס למספר הוראות התשלום הכולל שבוצעו; ערכן הכספי של הוראות תשלום כאמור; ערכן הכספי היחסי מתוך סכומם הכספי הכולל של הוראות התשלום שבוצעו; וכן, סך ההפסדים שנגרמו לבעל הרישיון כתוצאה מאירוע השימוש לרעה בגינו בוצעה הוראת תשלום.
29. הנתונים ימסרו בפילוח הרכיב החיוני בו נעשה השימוש, סוג השירות, סוג אמצעי התשלום, אופן זיהוי הלקוח, ובפירוט השימוש לרעה שבוצע באמצעי התשלום.

פרק ה' – דוחות רבעוניים

30. חברת תשלומים תגיש לרשות דוח רבעוני, לא יאוחר מיומו האחרון של החודש העוקב לתום התקופה שבגינה מוגש הדיווח. דוח כאמור יכלול את פרטי המידע המפורטים להלן:
- א. נתונים לפי סעיפים 11(א)-(ז) להוראה זו;
  - ב. נתונים לפי סעיפים 12(א)-(ד) להוראה זו;
  - ג. פרטי הנכסים בהם נשמרים כספי הלקוחות לרבות יתרת הנכסים נכון ליום האחרון לתקופת הדיווח, בחלוקה לסוג הנכס, כמות, וסוג המטבע הנשמרים באלו, וכן פרטים בדבר משמורני הכספים עימם התקשרה, היקף הנכסים השמורים אצל כל אחד מהם וחשבוניתיה אצלם.

31. בעל רישיון המעניק אשראי, בעל רישיון המעניק ריבית ובעל רישיון בעל היקף פעילות גדול יגיש לרשות, נוסף על האמור בסעיף 30, דיווח לפי הוראות סעיפים 12(א)-(ד) המבוסס על נתוני דוח כספי רבעוני סקור אשר נערך לפי כללי החשבונאות המקובלים, וכן את הדוח הכספי הסקור ששימש להכנתו, וזאת ביחס לרבעון הראשון, הרבעון השני והרבעון השלישי של שנת הדיווח.

א. דיווח כאמור יוגש לא יאוחר מחודשיים מתום כל רבעון.

ב. חובת דיווח כאמור בסעיף זה תחול על בעל רישיון בעל היקף פעילות גדול החל משנת הדיווח העוקבת למועד בו נקבעה דרגת הפעילות שלו כדרגת פעילות ד'.

בסעיף זה, "בעל רישיון בעל היקף פעילות גדול" – בעל רישיון המסווג כבעל דרגת פעילות ד', בהתאם לתקנות האגרות.

פרק ו' – דיווחים מיידיים

32. המועד להגשת דיווח מיידי הוא עד תום יום העסקים הראשון לאחר המועד שבו נודע לבעל הרישיון לראשונה על קרות האירוע.

33. בדוח יצינו היום שבו התרחש האירוע המדווח אם הוא ידוע לבעל הרישיון, והיום שבו נודע לבעל הרישיון לראשונה על קרות האירוע המדווח.

34. בעל רישיון יגיש לרשות דיווח מיידי בהתקיים אירוע מן האירועים המנויים להלן:

א. התקיים אירוע מן האירועים המנויים בסעיף 20(א) לחוק;

ב. חל אירוע או עניין אשר יש להם או עשויה להיות להם השפעה מהותית על בעל הרישיון, על לקוחותיו או על שירותי התשלום שהוא מספק;

ג. נמסרה הודעה על אי מתן גישה לפי הוראת סעיף 36(ג)2 לחוק. דיווח כאמור יכלול את מועד אי מתן הגישה והנימוקים להחלטה;

ד. הוסרה מניעת גישה לפי הוראת סעיף 36(ג)3 לחוק;

ה. חל שינוי בפרטי ההתקשרות או במידע שמסר בעל הרישיון במועד בקשת הרישיון או לאחריה ובכלל זה בפרטים המנויים תחת סעיף 12(1) לכללי בקשת רישיון;

ו. חל שינוי מהותי או התקבלה החלטה לביצועו של שינוי מהותי בעסקי בעל הרישיון כפי שנמסרו לרשות, בין במועד הגשת בקשת הרישיון או בכל מועד מאוחר מזה, אשר יש או עשויה להיות לו השפעה מהותית על בעל הרישיון או על לקוחותיו. ובכלל זה –

1. החלטה לשינוי או עדכון בסוגי השירותים שמעניק בעל הרישיון;

2. התרחשותם של שינויים מהותיים באופי פעילותו של בעל הרישיון העלולים להשפיע על סיכונים עסקיים ותפעוליים של בעל הרישיון;

3. הוספה או גריעה של פעילויות עסקיות נוספות על שירותי התשלום ;
4. שינוי מבני בבעל הרישיון, בתוכנית העסקית כפי שדווחה לרשות, בשירותי התשלום המסופקים, באופן אספקת השירותים, בחיבור למערכות התשלומים, בתרשים זרימת הכסף או בהסדרי הסליקה ;
5. פעולה אשר עלולה לפגוע ביכולת בעל הרישיון לעמוד בדרישות ההון החלות עליו מכוח הוראות הרשות.
- ז. נדחתה בקשה לרישוי או היתר של בעל הרישיון או גוף אחר בקבוצת בעל הרישיון בתחום השירותים הפיננסיים בישראל או מחוץ לישראל או שמתקיים הליך לביטול, הקפאה או התלייה של רישוי או היתר כאמור, וכן אם הוטל עיצום או קנס על בעל הרישיון ביחס לפעילות מפקחת כאמור ;
- ח. הוצא לבעל הרישיון או לבעל השליטה בבעל הרישיון, בארץ או מחוץ לישראל, צו לעיכוב הליכים זמני, לפתיחת הליכים או לפירוק, מונה כונס נכסים לנכסיו, או התקבלה החלטה על פירוקו מרצון ;
- ט. חל שינוי או התרחשה נסיבה מן הנסיבות המנויות ברשימת הנסיבות לבחינת פגם במהימנות גופים מפקחים על ידי הרשות ביחס לבעל הרישיון, לנושא משרה בכירה בבעל הרישיון, לבעל השליטה בבעל הרישיון או לנושא משרה בכירה בבעל השליטה בבעל הרישיון ;
- י. חל שינוי בפרט מהפרטים שמסר בעל רישיון שהוא נותן שירות זר אשר בגינם קיבל פטור מאחת מהדרישות המפורטות בסעיף 21 לחוק, ובכלל זאת כל שינוי בדין הזר המסדיר את עיסוקו במתן שירותי תשלום או ייזום בסיסי – לרבות בפרשנותו או ביישומו, ברישיון הזר מכוחו קיבל את ההקלה ובכלל זו ביטולו או התלייתו או שהחל הליך שעלול להוביל לביטולו או התלייתו, וכן כל שינוי בזהות המאסדר הזר המפקח על פעילותו ;
- יא. מונה אדם כנושא משרה בכירה בבעל רישיון או בבעל השליטה, לרבות בעל תפקיד למשרה בהתאם להוראות הרשות. דיווח כאמור יכלול את כל הפרטים המנויים בסעיף 2(3)(א) לכללי בקשת רישיון וכן אסמכתאות להוכחת עמידתו בדרישות ההכשרה והניסיון הקבועות בהוראות הרשות. על אף האמור בסעיף 32, דיווח כאמור יכול שיוגש עד תום שבעה ימי עסקים ;
- יב. חדל אדם מלכהן כנושא משרה בכירה בבעל רישיון או בבעל השליטה או פסק מינוי בהתאם להוראות הרשות כאמור בסעיף 34(יא) להוראה. במסגרת זו יובאו פרטים בדבר מועד הפסקת הכהונה והאם למיטב ידיעת בעל הרישיון הפסקת הכהונה כרוכה בנסיבות שיש להביאן לידיעת הרשות או לקוחות בעל הרישיון – אם כן, יפורטו נסיבות אלה. לדיווח בעניין הפסקת מינוי קצין ציות, ממונה לפי סימן ג' להוראה על שמירת כספי לקוחות וממונה אבטחת מידע יצורף גם אישור הדירקטוריון בדבר הפסקת המינוי ;

- יג. חל שינוי בהיקף או באופן החזקות בעל השליטה או הפך אדם לבעל שליטה בבעל הרישיון בלא שקיבל היתר לכך מהרשות. דיווח כאמור יפרט גם בדבר השינוי ומועדו, ויכלול גם מצבת אחזקות בעלי השליטה לאחר השינוי;
- יד. התגלתה טעות מהותית בדוח כספי שהגיש בעל הרישיון כנדרש בהוראה זו;
- טו. הוגשה הודעה לחברת ביטוח בקשר עם אירוע ביטוח שהתרחש, בנוגע לביטוח אותו ערך בעל רישיון לפי פרק ח' להוראת הון עצמי ואף אם לא הוגשה הודעה כאמור, אך הייתה יכולה להיות מוגשת בנסיבות שהתרחשו. דיווח כאמור יכלול פרטים בדבר אירוע הביטוח שהתרחש, וכן את תוכן ההודעה ואת מועד הגשתה – ככל שזו אכן הוגשה;
- טז. חל שינוי בהיקף הכיסוי או בתחום הכיסוי של ביטוח שערך בעל רישיון לפי פרק ח' להוראת הון עצמי. דיווח כאמור יכלול פרטים בדבר השינוי מועדו והסיבות לו;
- יז. חל שינוי בפיקדון שהפקיד בעל רישיון לפי פרק ח' להוראת הון עצמי או בפרטי הנאמן לפיקדון או שהתקיימו הנסיבות המפורטות בסעיף 19(ה)(א) או (ב);
- יח. קיים צפי לשינוי מהותי במדיניות תשלום הריבית או באופן שמירת כספי הלקוחות, ובכלל זה במדיניות שמירת כספי הלקוחות, במשמורני הכספים או נותני שירותי התשלום היציבותיים בהם הופקדו כספי הלקוחות וכיוצא באלו. דיווח כאמור יכלול הסבר בדבר השינוי שאושר, הגורמים שהובילו לשינוי וכן בדבר השינוי עצמו, כפי שאישר או צפוי לאשר הדירקטוריון;
- יט. לא בוצע תהליך התאמת ספרים כנדרש בהוראת שמירה על כספי לקוחות או התגלתה חריגה מהותית בעת ביצוע תהליך התאמת ספרים שאינה ניתנת ליישוב עד לסיום יום העסקים בו נתגלתה, או שיישוב החריגה עשוי להשפיע באופן מהותי על בעל הרישיון או על לקוחותיו. דיווח כאמור יפרט בדבר מהות החריגה, השלכותיה על בעל הרישיון ועל לקוחותיו והפעולות שבכוונת החברה לבצע בעקבות החריגה;
- כ. התממש או צפוי להתממש בסבירות גבוהה אירוע כשל, אירוע תפעולי או אירוע אבטחת מידע כהגדרתם בהוראת אמצעים טכנולוגיים ואבטחת מידע, ובכלל זה אירועים אחרים אשר יש בהם כדי להשפיע על מערכות ותהליכי טכנולוגיית המידע אצל בעל רישיון;
- כא. התממש או צפוי להתממש בסבירות גבוהה אירוע אבטחה משמעותי, ידווח בעל הרישיון על אודות האירוע. בכלל זה ידווח בעל הרישיון על השפעתו של האירוע על לקוחותיו ועל שירותי התשלום שמעניק, הגורמים שהובילו להתרחשותו, ועל תוצאותיו. במסגרת זו ידווח בעל הרישיון על השלכות האירוע על השוק בכללותו, על נותני שירותי תשלום אחרים או על תשתיות הקשורות לשירותי התשלום וכן על מוניטין בעל הרישיון;

(1) בעל רישיון ידווח לרשות דיווח ראשוני באמצעות שיחה טלפונית או משלוח דואר אלקטרוני למנהל יחידת הפיקוח, לנציג מטעמו או לאיש הקשר של בעל הרישיון ביחידת הפיקוח, זאת בסמוך ככל הניתן לזיהוי האירוע כאירוע המחייב דיווח בהתאם לסעיף 34(כא), ולא יאוחר משעתיים ממועד זה.

(2) דיווח משלים יוגש בכתב בטופס ייעודי ויתבסס, במידת הצורך, על הערכות בעל הרישיון, אשר ישוב וידווח במסגרת הטופס הייעודי האמור בהינתן הערכה מחודשת או מידע מבוסס בנושא, והכל עד השלמת תחקיר האירוע.

(3) על אף האמור בסעיף 32, דיווח משלים כאמור יוגש לא יאוחר מ-8 שעות ממועד הדיווח הראשוני. דיווחי המשך כמפורט בסעיף 34(כא) (2) יוגשו ככל שיחולו שינויים מהותיים בפרטי האירוע או בהשלכותיו, אך לכל הפחות אחת ליום. יושב ראש הרשות או עובד שהסמיך לכך, רשאי להפחית תדירות דיווח כאמור בהתקיים נסיבות המצדיקות זאת.

(4) זוהה אירוע נוסף או חלה התפתחות משמעותית באירוע הנוכחי, ידווח על כך בעל הרישיון במתכונת דיווח ראשוני ובמסגרת דיווח משלים.

(5) בעל רישיון ידווח לרשות על סיום האירוע במסגרת דיווח משלים בו יופיעו מלוא הפרטים העדכניים ביותר נכון למועד הדיווח.

כב. אושר שינוי מהותי במסגרת ניהול הסיכונים או במדיניות ניהול הסיכונים בבעל הרישיון. דיווח כאמור יכלול הסבר בדבר השינוי שאושר, הגורמים שהובילו לשינוי וכן את מסגרת או מדיניות ניהול הסיכונים כפי שאישר הדירקטוריון ;

כג. התקבלה החלטה בדירקטוריון בעל הרישיון לאישור הפעלת שירות או מוצר חדש. דיווח כאמור יימסר לרשות לכל הפחות 60 יום טרם כניסת החלטה כאמור לתוקף ויכלול את תיאור השירות או המוצר החדש, וכן פירוט בדבר תהליך הערכת הסיכונים אשר בוצע ואישור הדירקטוריון הנדרש ;

כד. נמסר דיווח למנהל הכללי ולדירקטוריון בעל הרישיון בהתאם לסעיף 22 להוראת ציות וניהול סיכונים. דיווח לרשות יכלול פרטים בדבר מועד הגילוי, מועד מסירת הדיווח למנהל הכללי ולדירקטוריון, פרטים בדבר האירוע, הסיכון שהתממש או עלול להתממש וכן הצעדים הננקטים בעקבות האירוע ;

כה. חל שינוי ביחס להסדרי מיקור החוץ בהם התקשר בעל הרישיון, ובכלל כך :

1. הועברה פונקציה לספק מיקור חוץ. דיווח כאמור יכלול את הפרטים המנויים תחת סעיף 2(4)(ג) לכללי בקשת רישיון. לעניין זה, תמסור חברת תשלומים לרשות פרטים גם בדבר מהותיות הפונקציה שבמיקור חוץ, וכן עמידת ספק מיקור החוץ בדרישות בדיקת הנאותות שבוצעה לו ;

2. חל שינוי בהסדרי מיקור החוץ שמקיים בעל הרישיון, לרבות ביטול הסדר מיקור חוץ ;

3. על אף האמור בסעיף 32, דיווח תחת סעיף כה(1) או כה(2) יכול שיוגשו עד תום שבעה ימי עסקים.

כו. התקבל דוח ביקורת אשר מסקנתו עלולה להיות בעלת השפעה מהותית על בעל הרישיון או על לקוחותיו לרבות דוח בעל ממצאים חריגים. דיווח כאמור יכול את דוח הביקורת ופירוט בדבר השפעתו האמורה ;

כז. התעורר חשד למעילה בכספי בעל הרישיון או בכספי הלקוחות. דיווח כאמור יפרט בדבר המעילה וכן בדבר העובדות הנוגעות לעניין ; בסעיף קטן זה, "מעילה" – עבירה על אחת מהעבירות המנויות בסימנים א', ו' ו-ז' של פרק י"א לחוק העונשין התשל"ז-1977.

פרק ו' – תחילה

35. תחילתה של הוראה זו שבעה ימים ממועד פרסום הודעה על נתינתה ברשומות.

36. בחינה ראשונה של הוראה זו לפי סעיף 36 לחוק עקרונות האסדרה, התשפ"ב-2021, תתבצע לכל המאוחר, בתום 10 שנים מיום תחילתה.

נספח א' – טבלת מועדי הגשת דיווחים תקופתיים לחברות תשלומים ובעלי רישיון או אישור

ייזום בסיסי

המועד האחרון להגשת הדיווח	תוכן הדיווח	סוג הדוח	על מי חלה החובה
31 במרס לשנת הדיווח	(1) הפרטים המנויים בפרק ג' – א. דוח נתוני פעילות; ב. דיווח בעניין דרישות הון עצמי ביטוח או בטוחה אחרת; ג. דוח בעניין אמצעים טכנולוגיים ואבטחת מידע; ד. דיווח בעניין ממשל תאגידי; ה. דיווח בעניין ציות וניהול סיכונים; ו. דיווח בעניין הסדרי מיקור חוץ וצדדים שלישיים; ז. דיווח בעניין תלונות לקוחות. (2) דוח כספי שנתי מבוקר.	שנתי	חברות תשלומים ובעלי רישיון או אישור בסיסי
היום האחרון של החודש העוקב לתום תקופת הדיווח: (1) עד ה-31 ביולי (2) עד 31 בינואר	(1) הפרטים המנויים בפרק ד' – דוח חצי שנתי בעניין שימוש לרעה.	חצי שנתי	חברות תשלומים ובעלי רישיון או אישור בסיסי
היום האחרון של החודש העוקב לתום תקופת הדיווח: (1) רבעון 1 – 30 באפריל (2) רבעון 2 – 31 ביולי (3) רבעון 3 – 31 אוקטובר (4) רבעון 4 – 31 בינואר	(1) הפרטים המנויים בסעיף 30 להוראה שבפרק ה' – א. דוח נתוני פעילות; ב. דיווח בעניין דרישות הון עצמי ביטוח או בטוחה אחרת; ג. דיווח בעניין הגנה ושמירה על כספי לקוחות.	רבעוני	חברות תשלומים
(1) רבעון 1 – 31 במאי (2) רבעון 2 – 31 באוגוסט (3) רבעון 3 – 30 בנובמבר	(1) דיווח בעניין דרישות הון עצמי ביטוח או בטוחה אחרת המבוססים על דוח רבעוני סקור; (2) דוח רבעוני סקור.	רבעוני סקור	בעל המעניק אשראי, ריבית, או בעל רישיון בעל היקף פעילות גדול

לאור ראשוניותה של האסדרה, ולצורך הבטחת התפתחותו והתבססותו של שוק התשלומים בישראל, נשמח לקבל את עמדתכם בשאלות הבאות:

1. תדירות הדיווח

סעיף 30

- א. נבקש לקבל את התייחסות הציבור לתדירות הדיווח שנקבעה תחת סעיף 30 ולהצדקות להימנע מקביעת דיווח בתדירות זו.
- ב. נבקש לקבל את התייחסות הציבור לתוכן הדיווח שנקבע תחת סעיף 30, האם קיים מידע נוסף שראוי לדרוש בתדירות דומה?

סעיף 31

- ג. נבקש לקבל את התייחסות הציבור לתדירות הדיווח שנקבעה תחת סעיף 31 ולהצדקות להימנע מקביעת דיווח בתדירות זו.
- ד. נבקש לקבל את התייחסות הציבור להחלת דרישת הדיווח שבסעיף 31 על פעילות ריבית, וכן הצעות לעניין היקף פעילות ייעודי לפעילות זו ומדוע הוא דרוש, אם בכלל.
- ה. נבקש לקבל את התייחסות הציבור להחלת דרישת הדיווח שבסעיף 31 על בעל רישיון בעל היקף פעילות גדול, כמו גם לתוכן ההגדרה ולהצעות לקביעת היקף פעילות שונה מזה שנקבע.

2. דוחות כספיים

סעיף 11(ח) וסעיף 31

- א. נבקש לקבל את התייחסות הציבור לדרישה להגשת דוחות כספיים שנתיים ורבעוניים, כמו גם הצעות חלופיות להבטחת אותן מטרות פיקוחיות בעלויות פחותות.

3. פומביות הדיווח

סעיף ד(3) להליך הערכת השפעות האסדרה

- א. נבקש לקבל את התייחסות הציבור להימנעות מקביעת חובות דיווח פומבי לציבור. לעניין זה, וככל שיוחלט לקבוע דיווח פומבי לציבור נבקש לשמוע את סוג המידע הדרוש בגילוי כאמור, הצדקות לדרישת דיווחו כפומבי, התועלת הצפויה מדיווח כאמור ועלויות הדיווח.